

Ebsikas, tule tenniseturniirile!

TUDENGILEHT

Estonian Business School - Märts 2009

Jan Andresoo:

„Keskpäraselt tehes ei saa kunagi häid tulemusi saavutada.”

Loe lk 5-8

Eesti majanduse kuised
põhinäitajad
Lk 9

Eesti majanduse must
stsenarium toob
devalveerimise
Lk 10-11

Kinnisvara hinnalangus –
ostame nüüd või ootame
veel?
Lk 12-13

Büroopinnad üürimaksuta –
kas see võib tõsi olla?
Lk 12-13

Ebsikas Euroopa
Parlamenti
Lk 18-19

Erasmuse magistrandina
Hispaanias
Lk 21-22

Pokkeriturniir peagi tulekul!

Tudengilehe uus peatoimetaja Liisi Poomann

Olen EBSi teise kursuse üliõpilane, Tudengilehte olen artikleid kirjutanud juba alates esimesest kursusest. Kunagi Saue Gümnaasiumis õppides kirjutasin koolilehte, ka on minu kirjutisi avaldatud erinevates vallaja linnalehtedes. Olen alati nautinud raamatute ja ajalehtede lugemist, seega annan oma parima, et ka minu toimetatud Tudengilehte oleks kõigil huvitav lugeda.

Esimese kursuse teisel poolel proovisin ka Erasmuse tuutori ametit, mida nautisin väga. Enda arvates kõige paremini õnnestus Peterburi reisi korraldamine, millega välistudengid suurepäraselt rahule jäid. Nähes, kui huvitav neil oli välisriigis viibida ja õppida, otsustasin minna ka ise Erasmuse-elu proovima. Niisiis eelmise aasta septembris sõitsin Hispaaniasse Bilbao linna ning õppisin seal kuni selle aasta veebruarini. Siinkohal pean kindlasti lisama, et kui vähegi võimalik, peaks iga tudeng kas pool või terve aasta välisriigis õppimiskogemust saama – see on võrratu kogemus!

Peale aktiivsuse ülikooli tasandil olen kuulunud mitmesse noorteorganisatsiooni, nagu ELO, Eesti Õpilasesindus, Euroopa Noored jne. Samuti töötanud erinevates

Liisi Poomann.

ettevõtetes nii kooli kõrvalt kui ka suviti. Olen hästi energiline ja aktiivne inimene, kes vajab alati tegevust. Noorus ongi ju proovimise aeg ja miks mitte kasutada oma energiat asjalikult – omandada kogemusi ja uued väljakutsed alati vastu võtta!

Ilusat peagi algavat kevadet ja nautige lugemist!

Liisi Poomann

Sisukord

Peatoimetaja veerg	2
Uudised	3
Kandideeri EBSi üliõpilasesinduse esinduskogusse!	4
Jan Andresoo: „Keskpäraselt tehes ei saa kunagi häid tulemusi saavutada.”	5
Eesti majanduse kuised põhinäitajad	9
Eesti majanduse must stsenaarium toob devalveerimise	10
Kinnisvara hinnalangus – ostame nüüd või ootame veel?	12
Büroopinnad üürimaksuta – kas see võib tõsi olla?	13
Majanduslik seis Hispaanias – kinnisvarakrahh?	14
Supermarket sinu kodus ja kontoris	15
Kuidas ehitada karjääri?	16
Ebsikas Euroopa Parlamendis	17
Faculty exchange is great!	20
Kolm küsimust Peeter Krossile	20
Erasmuse magistrandina Hispaanias	21
Galerii: EBSi talvapäevad	23
Galerii: vabariigi aastapäeva lipuheiskamine	24
Galerii: Kuumade südamete öö	25
„Red Bull Paper Wings” stardib nüüd!	26
Tudengiristsõna	27

Naljanurk

Kohtuvad kaks sõpra põhikooli päevilt.

“Millega tegeled?” küsib üks. “Ah mitte millegi erilisega - poliitik olen. Ajan mulli ja pappi tuleb nagu putru. Aga ise?”

“Mina olen ärimees”

Teine: “mis ärimees? Sul oli koolis ju kümne piires arvutamiseagagi tükk tegemist. Mismoodi sa seda äri siis ajad?”

“Noh ostan krooniga kaupa sisse, neljaga müün maha - mul sellest kolmest protsendist küll ja küll.”

Šotlane ostab kaks loteriipiletit. Ühega võidab uhke auto. Käib pärast ringi, tige ja tujutu.

Sõber küsib: “Kas on midagi juhtunud, et sa nii morn oled?”

“Võitsin loteriipiletiga auto!”

“See on ju suurepärase. Ma ei saa aru, miks sa nii mures oled?!”

“Ma mõtlen kogu aeg, miks ma ometi selle teise pileti pidin ostma!”

Mees oli visanud pimedat kerjuse kübarasse mündi ja nägi imestusega, kuidas kerjus hakkas raha lugema.

“Miks te teesklete, et olete pime?” pahasdas mõõdakäija.

“Oh, ma üksnes asendan seda tõelist pimedat, kes tavaliselt sellel kohal istub. Ta läks kinno ja palus, et ma tema eest siin oleksin.

Mina ise olen kurtumum.”

Toimetus

Peatoimetaja: Liisi Poomann

Küljendaja: Piret Lain

Keeletoimetajad: Killu Paldrok, Nicola Hijlkema

Fotograafid: Rain Dorbek, Dimitri Korobtsov

Toimetus: Andreas Tiik, Annika Neumann, Liisa Toomlaid, Victoriya Epifanova, Margarita Mamutova

Kirjutage meile: tudengileht@ebs.ee

Helistage: 665 1365

Või astuge läbi: ruum 208

Väljaandja: EBSi üliõpilasesindus

Tirükk: EBS Print

Tiraaž: 1000

Märtsikuu kalender-plaan

Märtsikuus toimuvad järgmised EBSi ja ESNi üritused, millest on oodatud osa võtma kõik ebsikad.

EBSi üritused

13.03 EBSi lahtiste uste päev

14.03 Tennis

ESN EBSi üritused

06.03 Rahvustoidu õhtu

19.03 Munadepühad

ESN Tallinna üritused

11.03 ESN Tallinna Party II

12.03 ESN Tallinna Movie Night II

16.03 ESN Erasmus Quiz II
ESN goes to opera
ESN Tallinn Tandem Cafe II

EBSi üliõpilasesinduse uudised

Üliõpilasesinduses uued tegijad

Viimase kuu jooksul liitus üliõpilasesindusega kümme uut aktiivset ebsikat, kes hakkavad usinasti tööle parema homse nimel!

Jalgpalliturniir peagi tulekul

Aprillikuus soovitakse korraldada Erasmuse tudengite ning kohalike tudengite vahelist jalgpalliturniiri, et selgitada välja, kes on paremad – eestlased või välismaalased! Ole kohal!

Meenete kogu täieneb

Aprillis tuleb üliõpilasesindus välja EBSi sõrmusega ning väga paljude huvitavate uute meenetega.

Reklaamivõimalused täienevad

Üliõpilasesinduse äriüksus tellib märtsiks kooli fuajeesse ning vahekorrustele reklaamitahvleid, et edastada koostööpartnerite reklaami.

Esinduskogu valimised kohe ukse ees

2.–16. märtsil toimuvad esinduskogu valimised!

National Cuisine Evening

ESN EBS is happy to let you know that on 10th of March we are going to have a big event called National Cuisine Evening where every country has a great opportunity to introduce their national food to other Erasmus and EBS students. Everyone is welcome to join us on the 10th of March at 21.00 in room 405
See you there !

Milline on semestri parim artikkel? Kes on parim ajakirjanik?

EBSi Tudengileht jätkab parimate lugude ja ajakirjanike valimist. Premeerimise eesmärk on tunnustada tublisid ajakirjanikke ja avaldada neile tänu. Käesoleva aasta veebruarikuust on meie lugejatel võimalik igal kuul valida endale meelepäraseim ajakirjanik ja lugu. Oma lemmikule saab hääle anda Tudengiportaalis aadressil <http://ebsikas.ee/tudengileht-parimad/>, palume seda teha enne 14. märtsi.

Kuu parimate näol selgitame välja semestri lugejate lemmikud. Lisaks lugejate häälele osaleb otsustamisprotsessil ka žürii, mis koosneb ajakirjanikest, EBSi ja üliõpilasesinduse esindajatest.

Kõigi hääletanute vahel lähevad loosi ebsika kaart või EBS Kammerkoori plaat! Võtame võitjaga ühendust!

Tudengileht otsib kaasautoreid

EBSi Tudengilehte on teretulnud kõik kaasautorid, kes tunnevad huvi ajakirjanduse vastu ning soovivad proovile panna oma kirjutamisoskusi. Pole tähtis, kas oled EBSi tudeng, õppejõud või hoopiski väljastpoolt meie maja.

Kaasautorid kirjutavad siis, kui neil on tahtmist ning aega. Kindlad töökohustused puuduvad. Tehtud tööd premeerime vastavalt panusele.

Kui oled huvitatud, võta meiega julgelt ühendust!

Kandideeri EBSi üliõpilasesinduse esinduskogusse 2.–16. märtsini!

Kaspar-Ikevald Rannap

Tere, kallid üliõpilased! Käes on aeg, kus igal tudengil on võimalik kandideerida EBSi üliõpilasesinduse esinduskogusse. Kandideerimisel saate võimaluse hakata esindama EBSi tudengeid ning selle kaudu mõjutada EBSi tulevikku. Teid kaasatakse organisatsiooni juhtkonda, kus töötab iga päev 40 inimest. Lisaks saate selle kaudu mõjutada enda tulevikku ja ka kogu Eesti hariduse käekäiku. Loomulikult kohtute toredate ja arukate inimestega eri õppesuundadest!

EBSi üliõpilasesinduse esinduskogu on esindusorgan, mille moodustavad erialade esindajad. Esinduskogusse kandideerimine on 2. - 16. märtsil ning valimine 17. - 31. märtsil. Igal erialal on üks esindaja saja tudengi kohta.

Esinduskogu liige

- ◆ kujundab seisukohti,
- ◆ suhtleb teiste esinduskogu liikmetega,
- ◆ võtab vastu tähtsaid otsuseid, mis

mõjutavad kõiki EBSi tudengeid,

- ◆ otsustab teiste ühendustega liitumise üle,
- ◆ esindab oma õppesuuna õpilaste arvamust,
- ◆ räägib kaasa üliõpilasesinduse juhtimisprotsessis,
- ◆ valib üliõpilasesinduse juhatuse.

Esinduskogu õigused

- ◆ Igal erialal on õigus olla esindatud ja valida selleks enda seast esindaja.
- ◆ Esindaja valitakse oma eriala tudengite poolt.
- ◆ Esinduskogu moodustavad märtsi koosolekuks valitud erialade esindajad.
- ◆ Igal esindajal on koosolekul üks hääl.

Kindlasti ei saa mainimata jätta ka tööga kaasnevaid lõbusaid üritusi. Kandideerides muudate oma üliõpilaselu huvitavaks ning kogemusterohkeks, rääkimata tutvuste võrgustiku loomisest!

Dmitri Korotsov

EBS student councils representative body 2008.

Kandideerimine ja valimine

Aadressil www.ebsikas.ee/valimised saad üles laadida oma CV. Sinna saad siseneda ÕISi paroolidega. Hääletamiseks mine samale aadressile ning hääleta oma lemmiku poolt!

Rohkem infot e-kirjaga:
esindus@ebs.ee

EBS student councils representative body election

Hello, dear students!

Now is the time when students can apply to become a member of the EBS Student Council's representative body. By applying you will have the opportunity to represent students and influence the future of EBS. You will be involved in the organization's management, which employs 40 people every day. Furthermore, you will meet nice and intelligent people from different backgrounds!

EBS Student Council's Board consists of representatives from different study groups. You can apply to be a member starting from 2nd March to 16th March. Each member represents 100 students.

Member of the representative body

- ◆ Helps to develop strategy

- ◆ Communicates with other members of the representative body
- ◆ Makes important decisions which affect all students of EBS
- ◆ Decides to join other organizations
- ◆ Represents the students' opinion of their studies
- ◆ Participates in the management process of the Student Council
- ◆ Elects the management of the Student Council

Rights of the representative body

- ◆ Each study group is entitled to be represented and elect from amongst themselves a representative
- ◆ A representative will be chosen by the students in their study group
- ◆ The representative body will consist

of students voted for at the meeting in March

- ◆ Each representative has one vote at the meeting.

Definitely I must mention fun events, which you will be invited to. By applying to the representative body you will make your student life interesting and gain different experiences.

Candidacy and selection

Going to www.ebsikas.ee/valimised, you can upload your CV. You can log on to the site by using your account from ÕIS. If you would like to vote, you can go to the same site.

More info by e-mail:
esindus@ebs.ee

Jan Andresoo: „Keskpäraselt tehes ei saa kunagi häid tulemusi saavutada.”

Mari-Liis Kärpuk

Me kõik teame, et aktsia hinnad hüplevad nagu kevadised vasikad ja inimestel on rääkida vaid sellest, kui halb kõik on, aga Jan Andresoo jaoks pole elul viga midagi – töö on huvitav ja pere aina täieneb! Kui inimesed vaid keskpärasusest lahti saaks...

Tänapäeval mõõdetakse noori vaid nende keskmise hinde järgi. Millised olid teie õpitulemused enne ülikooli astumist?

Mulle on millegipärast alati räägitud seda juttu, mille nimi on „Kui sa veel

pingutaksid...”. Mul oli koolis üsna lihtne – kuna olen õpetajate peres kasvanud, siis tundus õppimine nii iseenesestmõistetav (ema oli matemaatikaõpetaja ja isa on treener, ka minu treener). Põhikooli lõpetasin kahe neljaga ja keskkooli nelja neljaga. Õppisin matemaatika eriklassis.

Olete öelnud, et te pole suuremast ühiskondlikust aktiivsusest kunagi hoolinud. Kust tuleb see, et te praegu niivõrd juhtivatel kohtadel töotate?

Minu meelest ei pea need asjad automaatselt koos käima. Juhtimine ja organiseerimine on kaks eri asja. Kõige rohkem ongi mu

Juhtimine ja organiseerimine on kaks eri asja.

maailma kujundanud sport. Tegelesin kõvasti kergejõustikuga. Kui sa saad kellegagi üks ühele võistelda ja ka võita, siis on see ääretult magus tunne. See näitab, et kui sa piisavalt pingutad ja vaeva näed, tulevad ka tulemused ja see oligi minu jaoks hea motiveerija. See on pigem nagu maailmavaade: teha tublilt tööd, olla võistlussituatsioonis, pingutada, ennast kokku võtta, kui raske on, siis mitte alla anda, tunda kaotust ja võitu – see on minu elu siiani kujundanud.

Mis teid aastaid tagasi EBSi rahvusvahelist ärijuhtimist õppima tõi?

See aeg oli 1990ndate algus, kui ühiskond janunes millegi uue järele. EBS oli õigel hetkel õiges kohas. Ta vastandus kindlalt TTÜ või Tartu Ülikooli nõukogudeaegsele kuvandile, mis inertsist jätkus. Kooli sõnum oli niivõrd tõetruu ja asjakohane ning seetõttu tulengi siia.

Kas magistrantuur oli loomulik jätk?

Jah. Pärast bakalaureuseõpingute lõppu

Dmitri Korobitsov

Jan usub, et kuna EBS on peavoolust selgelt erinev kool, siis tavaline inimene lihtsalt ei julge siia tulla.

JAN ANDRESOO

Vanus: 33

Pere: abikaasa, kaks tütart (varsti on veel ühte tütart oodata) ja emane kass

Hobi: tennis

Töö:

Swedbank Balti panganduse jaekliendi finantseerimistoodete valdkonna juht ja Hansa Varakindlustuse nõukogu liige.

2006–2008 Hansa Varakindlustuse juhatuse esimees

2003–2006 EBSi tegevdirektor

1999–2003 EBSi Juhtimiskoolituse Keskuse juhatuse esimees

1996–1998 Hansapanga Elukindlustuse müügijuht

Unistus: Jätta endast jälg.

hakkasin EBSis ka tööle, minust sai Juhtimiskoolituse Keskuse juht. Võib öelda, et väliseid mõjutusi oli väga vähe, see oli pigem seotud minu tööga. Seetõttu oli väga loogiline valik.

Olete te kunagi EBSi valikut kahetsenud ka?

Kindlasti mitte. See haridus, mis mulle sealt nii otseselt kui kaudselt anti, on minu endise ja praeguse töö juures ääretult tähtis.

Aastatel 2003–2006 olite EBSi tegevdirektor. Mis sel ajal kooli suuremad probleemid olid?

Minu jaoks oli väga oluline teema EBSi identiteet. Et kes me oleme ja mida me tahame. Kui mina sain kindlalt öelda, et tulin siia õppima, kuna see kool pakkus midagi uut ja kindlat, siis sel ajal, kui massharidus

Mitte et mul IT-juhtimise ja avaliku halduse õppekavade vastu midagi oleks, aga see ei olnud päris meie DNA.

oma võidukäiku tegi, kaotasime ka meie oma identiteedi. Läksime liiga ühetaoliseks teiste koolidega. Mitte et mul IT-juhtimise ja avaliku halduse õppekavade vastu midagi oleks, aga see ei olnud päris meie DNA. Praegu, kui tudengite arv massiliselt kahaneb, on ainuke ellujäämisvõimalus muutuda kitsaks ja spetsialiseerituks, mida

EBS hetkel ka teinud on.

Praegu mõtlevad paljud, et EBS on rikaste võsukeste kool ja ega siin väga midagi ei õpita. Siiski kasvavad siit välja niivõrd tuntud nimed. Mida teie sellest arvate?

Tõesti – me saame igalt poolt peksa, et küll me oleme ikka see, teine ja kolmas kool. Küll on

Kuna EBS on peavoolust selgelt erinev kool, siis tavaline inimene lihtsalt ei julge siia tulla.

meil liiga lollid, liiga ilusad või liiga rikkad. Ometi, olles ise ka stipendiumikomisjonis olnud, ma tean, et sinna tuleb igal aastal märkimisväärne hulk väga-väga tugevaid tudengeid. Just nendega on seotud minu teooria edukusest – kuna EBS on

peavoolust selgelt erinev kool, siis tavaline inimene lihtsalt ei julge siia tulla. See näitab seda, et inimesel, kes siia tuleb, on see miski, mida vaja, et elus läbi lüüa. Kui ikka kümme inimest ütlevad, et see on nõme, vastik ja kole, ja sa ikkagi teed seda, siis on see selge märk tugevast ja eristuvast isiksusest. See on just see omadus, mida üks juht vajab.

Teid valiti ka EBSi rektoriks, aga see ametiaeg jäi üürikeseks, kuna teil polnud doktorikraadi. Kas nüüd on see olemas?

Ei ole. Ja ma arvan, et praegu seda ei tule ka. Pole lihtsalt motivatsiooni ja aega, kuna hetkel on mu töö nii huvitav ja pingutust nõudev. Doktoritöö nõuab keskkonda ja kui ma tegelen niivõrd erinevate asjadega, siis ei ole lihtsalt aega n-ö ära käia.

Kui te oma praegusele tööle niivõrd pühendunud olete, kas siis pole mõtteski haridusmaastikule tagasi pöörduda ja võib-olla uuesti kooli juhtima tulla?

Ei. Praegu on päris mõnus siin olla.

Kuidas te oma praeguse töökoha leidsite?

Pärast töö lõpetamist EBSis tehti mulle ettepanek alustada Hansa Varakindlustuse turule toomise protsessi, mis sai aastal 2006 ka tehtud.

Dmitri Korobtsov

Jan leiab, et kõik algab sinust endast.

Mis on teie kui Hansa Varakindlustuse juhi põhilised tööülesanded?

Oktoobris mu tööülesanded jälle muutusid: lisaks varakindlustuse valdkonnale tulid mulle juurde ka eraisikute finantseerimise ja väikeettevõtete finantseerimise ärivaldkonnad ja seda üle Baltikumi. Niisiis läks teema jälle huvitavamaks.

Hansa Varakindlustuse eesmärk on saada endale 30% turuosa. Kas sinnapoole liikumine juba toimub?

Peab ütleva, et toimub küll. Oleme kaks ja pool aastat tegutsenud ning aastal 2008 lõpetasime 15% turuosa ja oleme vaat et

Oleme vaat et üks kasumlikumaid kindlustusseltse Eesti turul.

üks kasumlikumaid kindlustusseltse Eesti turul. Kaskokindlustuses on see eesmärk täidetud, meil on üle 30%line turuosa ja nüüd tuleb teiste toodetega järele jõuda. *Step by step.*

Kindlustusseltsiga turule tulles võitsite kohe ka tiitli „Turundustegu 2006”. Te sõlmisite nelja kuuga 28 000 kliendilepingut. Avaldage meile saladus – kuidas on see võimalik?

Massäris on kaks väga tähtsat asja. Esiteks peab toode olema lihtne ja arusaadav, pluss hind peab olema kliendivaates hea. Teiseks ei tohi kliendil kordagi jääda muljet, et „Aga mis raha see mu kontolt nüüd ära läks?” või „Mida see nüüd siis tähendab?”. Kõik see protsessi disainimine, mõistus ja arusaadavus, mis on tegelikult hoomamatu, aga meie puhul väga heal tasemel, ongi see, miks meid seesugune edu on saatnud. Lisaks on vaja niisugust kahjukäsitlust, mis hakkab genereerima positiivset tagasisidet. Inimeste esimene mõte seoses kahjukäsitlusega on ikka, et „Ah

Ulla Ilisson

Jaepanganduse juht
AS Hansapank

Tunnen Jani juba peaaegu 15 aastat, olles koos töötanud 2 tööandja juures ning käies läbi ka perekonniti. Professionaalses elus võib Jani pidada tugevate liidriomadustega juhiks – tundub, et tal on kaasasündinud võime visioneerida, mõelda kontseptuaalselt ning innustada inimesi endaga kaasa tulema. Mingite juhtide klassifikatsioonide kohaselt liigituks ta kindlasti nõ karismaatiliste juhtide hulka – kellel on võime enda ümber koondada ja energetiseerida erinevate oskuste ja omadustega töötajaid, kellest moodustub lojaalne ning tulemuslik meeskond. Talle meeldib ülesehitustöö, ta on uudishimulik ja julgeb eristuda.

Mittetõise Jani isikuomadused on loomulikult sarnased nendega, mis iseloomustavad teda toises keskkonnas – aktiivsus, valmisolek ja huvi uute teemade ning võimaluste osas. Hästi sümpaatne on

need tõprad teevad meile niikuinii liiga, kui midagi juhtub”. Seetõttu ongi vaja jälgida inimeste käitumist ja luua lahendused, mis tunduvad iseenesestmõistetavad ja arusaadavad.

Kas igapäevatöö on pigem pingeline või ei ole nii hullu midagi?

Võib öelda, et on ikka pingeline küll, aga samas tõsiselt huvitav. Swedbank muutis oma

Iga päev töötame üle kolme riigi, mis uskuge mind, on kohutavalt erinevad.

ärimudelit – riigid vastutavad nüüd kvaliteetse klienditeeninduse ja kogu kliendirahulolu eest konkreetses riigis ja tooteliinid ühendati üle Baltikumi. Seetõttu on vajalik ka meie organisatsioonisisene ümberõppimine, see omakorda tekitab pingeid, kohenemisraskusi. Iga päev töötame üle kolme riigi, mis uskuge mind, on kohutavalt erinevad.

Delfi Pressifoto (pilt.delfi.ee)

Ulla GILD Bankers TOP 100 üritusel.

tema kiindumus oma pere vastu – see on tema edu ning ambitsioonikuse vundament, kodu on tema kindlus. Sõbrana on Jan usaldusväärne ja vajadusel alati olemas, temaga on *fun*. Ta hindab rõõmu ja positiivsust.

Kuidas te oma pingeid maandate?

Teen sporti. Viimased neli aastat on mu kirg olnud tennis. Aga ega ma mitut asja korraga ei tee. Kui ma võtsin ette tennise, siis mängin tennist ja teen seda nii tihti kui võimalik. Teine asi keerulistel aegadel on pere, kes on omamoodi tasakaalustaja. See on koht, kust saab ikka väga palju energiat. Võib öelda, et ma olen pigem asotsiaal – mulle meeldib see variant, et ma lähen koju, panen ukse kinni ja olen oma mõnuses kindluses. Väga ma ringi käia ja suhelda ei viitsi.

Mis on teie kõige halvem omadus?

Kärksitus. Ma tahaks kohe, kõike ja korraga. Aga samas ma olen õppinud ennast taltsutama. Tegelikult annab aeg ikka väga olulist infot ja

Tegelikult annab aeg ikka väga olulist infot ja aitab teha oluliselt kvaliteetsemad otsused.

aitab teha oluliselt kvaliteetsemaid otsuseid.

Aga kõige parem?

Sihikindlus. Sellega on nii, et ma olen tegelikult laisk. Ma hästi valin asju, mida ette võtan, kuna ma olen nii laisk, et ma lihtsalt ei viitsi ebahuvitavaid asju teha. Aga kui ma mingil hetkel leian, et midagi on väärt pingutamist, siis ma enne alla ei anna, kui see asi on saavutatud. Madis Habakuk ütles mulle alati, et elu ei ole must ja valge, vaid see on hall. See koosneb nii heast kui ka halvast ja kui esimese tagasilükke tõttu sussid püsti viskad, siis vali endale mingi muu valdkond.

Kui teil oleks võimalik töö ja kõik muud kohustused kõrvale jätta, siis mis oleks see, mida te kohe teeksite?

Ma ei ole selline inimene, kes läheks kaheks

Madis Habakuk ütles mulle alati, et elu ei ole must ja valge, vaid see on hall.

aastaks kuskile Tiibetisse matkama. Olen viimasel ajal mõtlema hakanud, et ma ei tahakski tööd kõrvale jätta. Inimesel peab olema midagi, mida saavutada. See on nagu tragöödia – ei saa kogu aeg puhata, mingil hetkel lähed lihtsalt närviliseks, kuna sul on vaja midagi luua, toimetada. Kõik see töö, mida ma teinud olen, on alati seotud minu unistusega, et mul on mõju laiemale ringkonnale, ma vastutan kellegi eest. See, et ma saan inimesi mõjutada positiivses suunas ja anda neile midagi kaasa, lihtsustab ka nende unistuste täitumist. See on see, mida ma tahan.

Mis on teie lemmiktelesari ja -raamat?

Ma pean ütlema, et mulle õudselt meeldib

„Dr House”. Just sellepärast, et see näitab, et keskpäraselt tehes ei saa kunagi häid tulemusi saavutada. Alati peab minema ühte ekstreemsustest. Muidugi ekstreemsusesse minnes midagi võidetakse ja midagi kaotatakse, see on nagu vahetus. Kogu aeg ei saa olla *on the safe side*. See ongi kõige kiftim, kas inimene on suutnud luua enda põhimõtteid, mis võimaldavad tal minna üldsusega vastuollu. Kõik algab sinust endast!

Raamatuga on sama teema. Millegipärast on mind alati paelunud „Meister ja Margarita”. See on lihtsalt nii „ufo” raamat. Mulle lihtsalt meeldib kõik, mis on keskteljest natuke ära kaldunud. Selle asja nimi on „huvitav”, aga mida huvitav tähendab, seda ei saa defineerida. ■

Dmitri Korobitsov

Kuigi Jan soovib kõike kohe ja korraga, on ta õppinud end taltsutama.

Eesti majanduse kuised põhinäitajad

		13.02.09	muutuse (%) võrreldes			
		periood		eelmise perioodiga	eelmise aasta sama perioodiga	allikas
1.	Tööstus					SA
1.1.	Tööstustoodangu mahuindeks (püsivhindades, 2000=100; %)	12/08		-8,4	-16,7	
2.	Tarbimine					
2.1.	Jaemüügi mahuindeks (püsivhindades, 2000=100; %)	12/08		17	-8	SA
2.2.	Sõiduautode esmane arvelevõtmine (tk)	01/09	1604	-29,3	-64,9	ARK
3.	Hinnaindeksid					
3.1.	Tarbijahinnaindeks (%)	01/09		-0,6	4,1	SA
3.2.	Tootjahinnaindeks (%)	12/08		-0,3	5,2	SA
3.3.	Eksportihinnaindeks (%)	12/08		-0,5	1,0	SA
3.4.	Impordihinnaindeks (%)	12/08		-2,8	-1,4	SA
3.5.	Ehitushinnaindeks (%)	12/08		-1,2	-0,9	SA
3.6.	Eesti krooni reaalse efektiivse vahetuskursi indeks (%)	12/08		2,5	4,4	EP
4.	Tööturg ja palk					
4.1.	Registreeritud töötud	01/09	38812	27,8	146,3	TTA
4.2.	% elanikkonnast vanuses 16 a kuni pensioniiga*	01/09	6	4,7	2,5	TTA
4.3.	Keskmine brutokuupalk (krooni)	09/08	12 527,0	0,9	12,6	SA
5.	Eesti Konjunkturiinstituudi kindlustunde indikaatorid*					EKI
5.1.	Tööstusettevõtete kindlustunde indikaator (%)	01/09	-34	-40	-2	
5.2.	Ehitusettevõtete kindlustunde indikaator (%)	01/09	-70	-67	-8	
5.3.	Kaubandusettevõtete kindlustunde indikaator (%)	01/09	-49	-48	1	
5.4.	Tarbijate kindlustunde indikaator (%)	01/09	-30	-32	-11	
6.	Väliskaubandus (põhikaubandus)					SA, EP
6.1.	Eksport (mln kr)	11/08	9 597,5	-27,7	-18,8	
6.2.	Import (mln kr)	11/08	12 676,7	-19,7	-20,3	
6.3.	Saldo (mln kr)*	11/08	-3 079,2	-2 579,3	-4 084,5	
6.4.	Saldo suhe ekspordile (%)*	11/08	-32,1	-19,5	-34,6	
7.	Maksebilansi kiirhinnang					EP
7.1.	Jooksevkonto (mln kr)*	12/08	-943,0	-1 865,1	-3 667,5	
8.	Majutus					SA
8.1.	Majutatud turiste (tuh in)	12/08	147,7	-3,9	-11,7	
8.2.	sh välismaalasi (tuh)	12/08	81,9	-10,4	-4,9	
9.	Eesti krooni keskmine vahetuskurs USA dollari suhtes	01/09	11,8	1,2	10,9	EP

* Näitaja vastava perioodi väärtus, mitte muutus.

Statistikaamet (SA)

Eesti Riiklik Autoregistrikeskus (ARK)

Eesti Pank (EP)

Tööturuamet (TTA)

Rahandusministeerium (RM)

Eesti majanduse must stsenaarium toob devalveerimise

Margarita Mamutova ja Kaspar Kägu

Uurisime, mida arvavad meie majanduslikust olukorrast Sampo Panga juht Aivar Rehe ning EBSi õppejõud Karmo Kroos.

**Aivar Rehe,
Sampo Panga juht**

Kas Eesti maksusüsteem vajab korrigeerimist?

Maksusüsteem kui osa riigi majanduspoliitikast on pika strateegiaga valdkond. Maksusüsteemi teemasid ei tohi igal aastal üle vaadata, „tõblemine” ümber selle on ebasoovitav. Strateegia – hinnanguliselt viie aasta lõikes – tuleb läbi vaielda nii poliitilisel tasandil kui ka kaasates võimalikult laia turuosaliste ringi. Ja siis tuleb seda strateegiat lihtsalt järgida. Praeguses majandustsükli võib teema üle arutleda, kuid seda tuleb vaadata 2010. aastani ja sealt edasi.

Eesti on Euroopas madala maksukoormusega riik ja hindan, et see on jätkusuutlik ja edukas strateegia. Maksusüsteemi analüüsil keskenduksin maksusoodustuste teemale, sest ehk on nii mõnegi maksusoodustuse aeg ümber ja võime ühiskonnas selle ära lõpetada. Oleksin julgem aktsiiside valdkonnas.

Kuidas kommenteerite eelarve kärpeid – kas kärped olid ootuspärased, tehti mõnele valdkonnale liiga või oleks pidanud hoopis kusagilt mujalt kärpima?

Ei asu ministrite/otsustajate rolli. Tähtis on, et kärped ära tehakse. See on ebamugav, mõnikord ka valus otsus, kuid teisiti ei saa edasi liikuda. Paraku näen, et tänavu peame olema valmis kärpeks ka veel III kvartalis.

Kas eelarvekärbetega lasti eelarvest piisavalt õhku välja või peame poole aasta pärast taas kärpima hakkama?

Vähemalt üks kärbe tuleb veel teha, mahus

Aivar Rehe.

5–6 miljardit krooni.

Kuidas oleks võimalik vähendada avaliku sektori kulutusi?

Mitte rääkides ja tegelikult kulutusi tegemata jättes. Ka avaliku sektori töötajate seas võib selgelt kuni 10% personalikulusid kokku hoida.

Milline võiks olla Eesti majanduse kõige mustem stsenaarium?

Musta stsenaariumi seostan Eesti krooni devalveerimisega ja sellest tulenevalt kujuneva majandusseisuga. Usu kaotus oma valuuta vastu halvab finantsüsteemi ja sellega

kaasnevalt ka majanduse tervikuna. Soovin võidelda selle stsenaariumi vastu.

Kuidas hetke majandusseisu enda kasuks pöörata?

Indiviidi tasandil tuleb rohkem tööd teha, seda nii sisu kui ka aja poolest. Äriühingud peavad olema valmis organisatsiooni sees säästukavasid teoks tegema ja olema turgudel agressiivsed, nii et suudetakse isegi ennast üllatada.

Riigi tasandil näen ainust teed – vähem debatte ning rohkem otsuseid ja nende realiseerimist. Nii saame 2010. aasta teises pooles, kui langus on meist (loodetavasti mõistlike kahjudega) möödunud, praegust aega vaid meenutada.

Karmo Kroos, EBSi õppejõud

Milliseid radikaalseid samme peaks valitsus eelarve tasakaalustamiseks tegema?

Kuigi tegemist on suunava küsimusega, püüan vastata. Põhimõtteliselt on selleks kaks võimalust – kas tulude poolt suurendada või kulude poolt vähendada. Kuigi esimene oleks ilusam, kardan ma, et selleks puudub vajalik kompetents ja administratiivne suutlikkus. Seega tundub minu piiratud teadmiste ja arusaama juures reaalsem kulutuste vähendamine, milleks on valitsusel vaja ette valmistada seadusemuudatused, mis peataks pensionide, riigiteenistujate ja õpetajate palgatõusu, Tartu maantee kahesuunaliseks ehitamise (kui see üldse plaanis on), laulu- ja tantsupeo ettevalmistamise jne.

Kuidas oleks võimalik vähendada avaliku sektori kulutusi?

Lühiajalises perspektiivis vaid kiire negatiivse lisaeelarve vastuvõtmisega. Sammud, mis kantud pikemas perspektiivis kulutuste vähendamise soovist, toovad lühiajaliselt siiski kaasa praegusest veelgi suuremaid kulutusi (mis ei tähenda, et nende tegemist kaaluma ei peaks).

Milline võiks olla Eesti majanduse kõige mustem stsenaarium?

Eesti majanduse kõige mustem stsenaarium oleks see, kui korduks meie (vana)vanemate kogetu.

Milliste valdkondade ettevõtted 2009. aastal õitsevad?

Ma ei usu, et majanduskriis vähemal või rohkemal määral ühtegi valdkondapuudutamata jäta. Loogiliselt peaks suhteliselt paremini ehk mitte kõige hullemini minema ettevõtetel, kes pakuvad esmavajaduste rahuldamiseks vajalikke tooteid ja teenuseid, mille asendamine on võimatu, raske või kulukas ning mille tarbimise edasilükkamine pole võimalik. Teiselt poolt peaks see olema hea aeg tarkadele portfelliinvestoritele majandussurutise üleelavate ettevõtete ülevõtmiseks ja/või

Karmo Kroos.

kokkuostuks; portfelliinvestoritele aga pikaajaliste investeeringute tegemiseks, mille esimeses etapis tuleb ettevõtmise tublisti sisse panna. Selleks, et loteriiga võita, peab aga lisaks julgusele, usaldusväärsele teabele ja/või sisetunde olema ka raha, mille eest loteriipilet osta...

Kuidas hetke majandusseisu enda kasuks pöörata?

Palju on räägitud tööviljakuse tõstmise ja majanduse struktuuri muutuse vajadusest, elukestvast õppest, elukvaliteedi tõstmisest, teaduspõhisest majandusest ja informatsioonihiskonnast ning millest kõigest veel. Kui oleks võimalik saavutada sisuline ühiskondlik kokkulepe ja kusagilt võtta

koolitajaid, kes midagi ka sisuliselt õpetaks, siis võiks üle minna neljapäevasele tööpäevale ja jätta viies päev õppimiseks ehk inimkapitali investimiseks. Hetke majandusolukorda arvestades võiks see mõistlikuks osutada kahel põhusel. Esiteks, kui tööturul teenida ei ole võimalik, siis tänu madalamale alternatiivkulule on „õppida, õppida, õppida” odavam. Teiseks, kui töökoormus (ja seega iga üksiku töötaja sissetulek) väheneks 20% võrra, oleks loogiline loota, et tööpuudus (ja seega töötajate abirahade maksamise vajadus) ei kujuneks väga suureks probleemiks.

Lõpuks on inimestel, kellel on töökoht, püsikulud ületav sissetulek ning enesekindlus, lõpuks jälle meeldiv olla tarbija. ■

Kinnisvara hinnalangus – ostame nüüd või ootame veel?

Margarita Mamutova

Juba kolm kuud järjest kogeivad kinnisvarafirmad enneolematult suurt tehingute langust ning tõdevad, et väljakujunenud olukord näeb välja katastroofiline.

Jaanuaris tehtud korteritehingute keskmine hinnatase võrreldes aastataguse ajaga on langenud ligikaudu 30 protsenti, võrreldes jaanuari tipphindadega aastal 2007 moodustab hinnalangus aga koguni 40 protsenti. Põhjuseks, mille tagajärjel jaanuari kinnisvaratehingute arv langes enneolematult madalale, peetakse eelkõige pankade likviiduskriisi. Selle tulemusena piirasid juhtivad kommerts pangad eluasemelaenude väljastamist minimaalseks. Kurvaks faktiks jääb asjaolu, et kiiremat kinnisvarasektori olukorra paranemist ja õitsengut ei tasu veel lähiajal oodata. Hädavajalikud laenukraanid jäävad veel pikemaks ajaks suletuks.

Valitsev hinnalangus võib kinnisvara soetamiseks olla soodus, kuid tõenäoliselt langevad hinnad veelgi. Oma seisukohti selle muret tekitava teema kohta jagavad kinnisvaraspetsialistid.

Mika Sucksdorff.

Samas on tehtud kinnisvaraäri nii turu tõusu kui ka turu languse ajal. Erinevaid põhjuseid ja vajadusi, miks ostetakse või müüakse, on sama palju, kui on erinevaid inimesi – ostetakse enda esimest kodu, tahetakse üürikast oma korterisse, väiksemast suuremasse, korterist majja, kallimast odavamasse ja vastupidi. Lisaks veel turust ja majandusest tulenevad tegurid – laenuintress ja Euribori tase, laenu kättesaadavus, üldine palgatase, tööpuudus, majanduse käekäik jne. Lihtne näide siinkohal oleks see, et kui turu tipus olid hinnad kõrgel, aga intress oli madalal. Praeguseks on hinnad langenud, aga intress on palju suurem. Kokkuvõttes võib juhtuda see, et igakuine laenumakse on sama suur.

Hind oli, on ja jääb üheks kõige suuremaks kriteeriumiks. Kui praegu hakata endale kodu või kinnisvara ostma, siis tuleb endalt küsida – kas tehakse ost seepärast, et seal elada pikki aastaid, või ostetakse objekt puhtalt investeeinguks ja spekulatsiooniks. Ostes kinnisvara pika eesmärgiga, siis viie või kümne aasta pärast müües ei oska keegi hinda ennustada. Hea asi on ka see, et kui üht objekti osteti ja teist müüdi, siis turu tipus sai oma objekti eest kõrget hinda, aga teise objekti ostul tuli samuti maksta kõrget hinda. Nüüd, kui hinnad on langenud, saab oma objekti eest madalama hinna, aga teist objekti ostes tuleb maksta ka palju vähem raha kui turu tipus.

Hinnad pöörduvad tõusule siis, kui Eesti ja maailma majandus normaliseerub. Seni jätkavad hinnad stabiilset langust.

Äripäev Mika Sucksdorff, Uus Maa Kinnisvarabüroo tegevjuht

Väga paljude inimeste küsimus kinnisvaraspetsialistile on „Millal põhi kätte jõuab?”. Sama tihti on spetsialisti vastus, et õige hetk kinnisvara soetada on iga hetk – kui ostad endale kodu, on see pikaajaline investeering ja turu kõikumised ei mõjuta lühiajaliselt. Teine populaarne vastus viimasel ajal on, et põhja hetke saab näha alles siis, kui turg on juba tõusma hakanud.

Praegune majanduslangus on globaalne ning mõjutab ka Eestit. Normaalselt töötavas majanduskeskkonnas võib ruutmeetri hinna ja keskmise palga suhet pidada heaks indikaatoriks ehk teisisõnu, kui inimene saab soetada oma kuupalgaga ühe ruutmeetri kinnisvara, siis on hinna ja palga suhe hea. Samas halvenevates majandustingimustes võib suhtarv langeda isegi alla ühe. 2007. aastal oli suhtarv ligi 2,5 ehk inimesel tuli teha tööd ja saada palka kaks ja pool kuud selleks, et osta üks ruutmeeter. Praegu on suhtarv väga lähedal 1-le, millest võiks järeldada, et põhi on peaaegu käes.

Samas me kõik saame aru, et Eesti majandus langeb veel. Kui kinnisvarasektorisse jõudis langus juba 2007. aasta aprillis, on teised sektorid hakanud seda tunnetama alles nüüd. Töötute arv on kasvanud ja inimeste tarbimine on selgelt vähenenud. Seega on oodata, et hinnad langevad veelgi. Ennustan, et hinnad langevad veel kaks kvartalit ehk aasta lõpuks saabub languse asemele mõnda aega kestev stabiilne aeg, millal hinnad ei lange enam, aga ei pööra ka veel tõusule.

Vaja on veel finantssektori osapoolde usalduse taastumist ja siis hakkavad asjad paremaks muutuma. Praegu on meie poole pöördunud juba paljud investorid, kes soovivad turu „põhja” tabada.

Urve Nõgu, Arco Vara turundusjuht

Õige aeg kinnisvara soetada on siis, kui selleks on vajadus ja võimalus. Tänapäeval leiab turult unikaalseid ja ilusaid kortereid väga hea hinnaga, selliste korterite hinnad ilmselt väga enam ei lange, kuna omanikud ei ole neid nõus enam odavamalt müüma.

Erakogu

Kaur-Kaspar Kulli.

Kaur-Kaspar Kulli, 1Partner Kinnisvara hindamisgrupi juht

Eelkõige märgiksin seda, et kui ostu- või müügiotsust mõjutaks ainult kinnisvara hind, siis ei toimuks vist ühtegi tehingut – kui hinnad tõusevad, ei taha omanikud müüa, ja kui hinnad langevad, ei taha ostjad osta.

Enamasti on hindade põhja nii kinnisvaraturul kui ka börsil raske tabada. Kuna nii arendajad kui ka järelturg on hindu juba kõvasti korrigeerinud, ei ole enam massilisi allahindlusi võimalik teha. Kindlasti tullakse individuaalselt inimeste soovidele ja võimalustele vastu ja tehakse väikseid allahindlusi.

Maia Daljajev, Arco Vara Kinnisvarabüroo atesteeritud vanemmaakler

Nüüd, kui pangad on võrreldes aastatetaguse ajaga laenuitingimusi oluliselt karmistanud, pakuvad kinnisvaraarendajad kliendile korteri ostmisel alternatiivseid finantseerimisskeeme, näiteks ostuoptsiooni ja järelmaksuvõimalust. Ainult kommunaalkulude tasumist korteri üürimisel pakuvad praegu ainult üksikud arendajad, kellel korterite müük üldse ei lähe, näiteks põllupealsete korterelamute arendused. Uue korteri üürile andmine on arendajale ka lisakulu, kuna enne müüki tuleb korter sageli uuesti renoveerida, näiteks värvida seinu.

Maia Daljajev.

Erakogu

Büroopinnad üürimaksuta – kas see võib tõsi olla?

Margarita Mamutova

Seoses kinnisvara enneolematu kriisiga Eesti turul liigub rahva seas informatsioon, et praegu on ettevõtetel tekkinud võimalus rentida büroopindu ilma üürimaksuta, tasudes igas kuus vaid kommunaalkulud. Sellist võimalust oleksid paljud ettevõtete omanikud õnnelikud kasutama, kuid kas tõesti on sellistel kuuldustel tõi taga? Kui on, siis kust ja kuidas tuleb sellist pinda otsida? Oma kogemustest räägivad kinnisvaraspetsialistid.

Marko Kivirand, Uus Maa Kinnisvarakonsultantide äripindade konsultant

Enamasti A-klassi hooned sellisesse olukorda ei satu, et pinda tasuta välja antakse. Kui ma ei eksi, siis uudistekünnise ületas vaid üks Eesti väikelinna pakkumine, kus omanik on

valmis andma pinna kasutusse n-ö nullüüriga, kui makstakse vaid kommunaalkulude eest. Mujal, vähemalt aktiivsemates äripiirkondades, selliseid pakkumisi ei ole ja usun, et ei tule ka.

Klientideks võiksid olla paljud ettevõtted, kõik taandub maja kvaliteedini.

Alla Lillemägi, Arco Vara Kinnisvarabüroo äripindade maakler

Büroopindade üürimise puhul võib praegu üürihinna pakkumisi leida küll. Arendajad teevad sel juhul üürnikuga vähemalt viieaastase üürilepingu, millest esimene aasta on tasuta, tasuta tuleb vaid kommunaalmaksud. Kuna paljudes eelmisel aastal turule tulnud büroohoonetes on vakants suhteliselt suur, pakuvad arendajad klientidele erinevaid paindlikke lahendusi. Küsige kindlasti oma maaklerilt selliste võimaluste kohta.

Kaur-Kaspar Kulli, 1Partner Kinnisvara hindamisgrupi juht

Pigem on tõenäoline, et turule tulevad üürivabad büroopinnad, mitte aga korterid. Suuremates linnades ma ei usu, et hakatakse tasuta büroosid pakkuma. Pigem kimbutab see väiksemaid maapiirkondi või asukohti, kus igakuised kommunaalkulud (eriti talvel) on tulenevalt suurtest kütte- ja elektrikadudest mitu korda tavapärastest suuremad. Seepärast ei ole sellistes piirkondades otstarbekas büroode eest lisaks üüri küsida.

Alla Lillemägi.

Päris nii hulluks olukord ikka läinud ei ole, et ilma üüri maksmata ja ainult kommunaalmakseid tasudes saaks tänapäevase büroopinna kätte. Arvan, et sel aastal läheb uutes büroohoonetes suuremaks hinnalangenamiseks, et maja täis saada. Juba praegu pakutakse Tallinna äärelinna uutesse büroodesse büroopindu hinnaga, mida üldjuhul küsitakse vanemate pindade eest. Ja vanadest majadest kolivadki üürnikud minema, mis viib ka vanemate büroode hinnad alla, aga mitte nulli.

Siin tuleb vaadata büroopinna hinda ja kommunaalkulusid tervikuna. Näiteks kui büroopinna hind on 0 kr/m², aga kommunaalid 100 kr/m², siis teeb see kokku sama, kui büroo oleks 50 kr/m² ja kommunaalid 50 kr/m². Üürniku jaoks on ikka tähtis just igakuine makse.

Erakogu

Erakogu

Marko Kivirand.

Majanduslik seis Hispaanias – kinnisvarakrahh?

Liisi Poomann

Praeguse finantskriisi ajal on nii mõneski Euroopa riigis tööpuudus järkjärgult suurenenud. Hetkel on suurima töötuse määraga maad Hispaania ja Türgi, turvaliselt tunnevad ennast hetkel Norra ja Hollandi töötajad. Kõik algas vähem kui aasta eest, kui ka kinnisvaraeetvõtted aktsiaturul üksteise järel kokku varisesid. Rahvusvaheline finantskriis süveneb veelgi ja Hispaania kinnisvarasektor ei jää sellest puutumata.

Kui Eestis oli mullu neljandas kvartalis töötuse määr 7,6 protsenti, siis Hispaanias ning Türgis oli see vastavalt 13,7 ning 10,7 protsenti. Kõige väiksema töötute arvuga saab kelkida aga Norra, kus töötuid oli vaid 2,4 protsenti. Edetabeli altpoolt teine on Holland 2,8 protsendiga. Kohalikega suheldes selgub, et tõepoolest „tänu” finantskriisile elavad 51% noortest kuni 34. eluaastani oma vanemate kodus, et vältida töötusest tulenevat majanduslikku halba seisu ning üüri maksmist.

Sümptomid, mille eest hoiatasid hispaanlasi kümned eksperdid, on juba silmanähtavad ega töota midagi head: elamute ost-müük on võrreldes möödunud aastaga langenud 35,6%, mõnes piirkonnas – näiteks Kataloonias – üle 60%. Uute ehituslubade väljaandmine on kahanenud 50% ja ligi pooled kinnisvarafirmad teavitavad oma tegevuse lõpetamisest. Samamoodi talitavad ka paljud otseselt või kaudselt ehitusega seotud ettevõtted, kes vajavad töömahu vähenemise tõttu vähem töökäsi, tõstes tööpuudust terves riigis. Eelmise aasta lõpus oli Hispaanias juba üle 2,3 miljoni töötutu.

Hispaanias on üks kõrgemaid ELi töötustasemeid, mille vastu on tänu kümnetele protestidele kõvasti võitlema hakatud.

Riigi rahakotti on viimase aasta jooksul laekunud ehitussektorist 8% vähem makse ja ostjaile antud 28% vähem hüpoteeke. Need, kellel eluasemelaen juba võetud, jälgivad murelikult, kuidas kuumakse on viimaste aastatega tõusnud üle 200 euro. Kasvanud on pankade mustas nimekirjas seisvate võlgnike ja end pankrotti kuulutanud füüsiliste ja juriidiliste isikute arv. Statistika näitab, et viimaste hulk on võrreldes 2008. aastaga tõusnud 78%.

Euribor jõuab oma ajaloolise maksimumini, kuid elamispinna eest peab maksma ikkagi vaid vähem kui aasta eest. 2009. aasta jooksul ennustatakse ametlikult kuni 8%-list hinnalangust, kuigi võttes arvesse, et 1997–2006 tõusid Hispaanias kinnisvara-hinnad aastas üle 10% ja vahel lausa 30%, siis on seda isegi vähe. Viimaste ennustuste kohaselt langevad kinnisvarahinnad peagi 20–30%.

Kõikide nende andmete taustal – mis paljude ekspertide sõnul on tegelikkuses veel hullemad, sest statistika jõuab avalikkuse ette alati hilinemisega – pole Hispaania majandusringkondade ametlik seisukoht ikka veel kinnitanud kinnisvaramulli olemasolu. Rääkimata selle kohesest lõhkemisest, mida The Economist nimetas juba 2005. aastal „kapitalismi ajaloo suurimaks spekulatiivseks protsessiks”.

Ametlikult on tegemist kinnisvarabuumiga tänu Hispaania majanduse õitsvale tervisele ja tema kergele jahenemisele. Ülikõrged ruutmeetrihinnad tulenevad eitajate sõnul lihtsalt rohkest nõudlusest, mitte spekulatsioonist, tõstes oma kodu ostmise enamikule kättesaamatustesse kõrgustesse: Barcelonas maksab uus elamu 4724, Madridis 3985 ja Valencias 2723 eurot/m². Uusi elamuid on Ibeeria poolsaarel kerkinud viimasel ajal üsna suurel hulgal. Alustati üle 800 000 uue hoone ehitamist – rohkem kui Itaalias, Saksamaal ja Prantsusmaal kokku.

Mulli-eitajate kinnitusel on uute elamute järele nõudlus, mille tekitasid immigrandid, lahutuste arvu kasv ja eluea tõus, fakt, et vähemalt 11% hispaanlastest on teine residents, ja muidugi investorid.

Tegelikult on väljastpoolt Euroopa Liitu pärit immigrantidest, kes moodustavad Hispaanias välismaalastest tuntava enamiku, endale suutnud oma kodu osta vaid 13%. Investorid on ostuturul ammu kadunud, sest juba vähemalt aasta ei luba kinnisvara enam lihtsate valemitega meeletuid kasumeid.

Hispaanias seisab tühjalt u 3,6 miljonit elamispinna ning kuna üürida pole Hispaanias moes, tingib see nigela üürituru ja liigkõrged hinnad. 85% hispaanlastest on omanikud ja ka tulevased põlvned tahavad seda olla, kuigi perekonnad peavad elamispinna eest maksma keskeltläbi üheksa aasta palga. Eluasemelaen sööb iga kuu ligi 50% nende sissetulekust – fakt, mis ajendas Euroopa Keskpanka hoiatussõnad Hispaania valitsusele. Noored hispaanlased jälgivad võimetult, kuidas oma kodu libiseb käeulatusest aina kaugemale.

Purunenud on ka ostjate illusioon, mille tekitas kinnisvarahindade lakkamatu tõus, nagu kahekolmekordistaks nende korter oma väärtust kuude, kui mitte päevadega, töötades suuri rikkusi kaugemas tulevikus. Kõik oli vaid kunstnik uduloor, sest elamute pakkumine Hispaanias ületas sisemist nõudlust lausa mitu korda, kergitades hindu tühja koha pealt.

Sünged tulevikuennustused suudavad lohutada vaid neid, kes soetasid endale kodu ja mitte lühiajalise investeeingu. Investoritele ja Hispaania majandusele kuulutatakse vähemalt viieaastast ülirasket perioodi, mille sarnasust 1973. aasta depressiooniga keelduvad tunnistamast vaid optimistid. Müümata on 650 000 juba valmis ehitatud elamispinna, aastane majanduskasv väheneb punkt punkt haaval, nafta hind kerkib, toiduainete hinnad tõusevad ja üle kahe miljoni töötä kätapaari otsib igapäevast leiba.

Kui laheneb rahvusvaheline finantskriis, lõpeb ka kohalik kinnisvarakriis. Enne aga läheb asi veel hullemaks. Nõudmine ärkab taas, kui elamud muutuvad ostjaile tunduvat taskukohasemaks. Senikaua tuleb leppida teadmise, et ehituspidu on läbi ja reaalsusesse maandumine ei tule mitte mingil juhul pehme, rahulik ega lühiajaline.

Supermarket sinu kodus ja kontoris

Linda Eichler

Mujal maailmas on *online-supermarketid* väga populaarsed, sest interneti teel saab osta praktiliselt kõike (sööki, jooki, majapidamistarbeid jms). Praegu tegutseb Eestis Martin Hannuse ja Taavi Sõnajala asutatud internetikaubamaja Netimarket.ee.

Kust sai alguse Netimarket.ee?

Neli aastat tagasi tegime veebilehe Sisustus.ee, kust sai infot sisustuse kohta ning infot, mida erinevates Tallinna sisustuspooides müüakse. Leht loodi edasimüümiseks, mida on praeguseks ka juba tehtud. Soovisime midagi interneti alal edasi teha. Taavi isa tegi kümme aastat tagasi internetikaubamaja, firma toimis, kuid sel ajal ei olnud internet nii populaarne kui praegu ning nii otsustatigi ettevõtte sulgeda. Meie saime aru, et kümme aastat tagasi oli sellise firma tegemiseks liiga vara, aga nüüd on aeg õige. Võtsime sama nime üle ning tegime valmis Netimarket.ee.

Miks te tegite oma firma sama nimega?

Sest enne oli seda reklaamitud teles ning vanad kliendid said nüüd meie poole naasta.

Millist turundust olete Netimarket.ee-s kasutanud?

Alguses tegime väikesemahulisi reklaamikampaaniaid: jagasime flaiereid ja reklaamisime raadios. Praeguseks oleme

teinud e-postitusi ning oleme ka proovinud telereklaami. Telereklaam ei osutunud nii efektiivseks, kui lootsime.

Miks ei osutunud telereklaam efektiivseks?

Reklaamklipp oli jama, sest sõnum jäi väga segaseks. Inimesed ei saanud aru, et toidukaupu saab koju või kontorisse tellida, ning reklaami hind ei olnud seda väärt.

Kuidas teie interneti-kaubamaja toimib?

Kõigepealt peab muidugi minema meie koduleheküljele ning ennast registreerima. Edasi saab panna endale kokku ostukorvi ja edastatakse tellimus. Kaup tuuakse koju või kontorisse juba samal päeval. Kaupade kohaletoomimine toimub esmaspäevast reedeni kella neljast seitsmeni õhtul. Soovi korral saab märkida täpsustuse, mis kell on kliendile kõige sobivam kaup ära tuua. Tellimusi saab esitada ööpäev ringi, öösel esitatud tellimused toimetatakse kohale järgmisel päeval.

Kui palju maksab keskmiselt üks ostukorv?

Keskmiselt tellitakse 1000–1200krooniseid ostukorve, täpselt selliseid, nagu inimesed reaalselt õhtuti supermarketites endale korvi laovad, ühtegi kindlat lemmikut ostjal pole.

Kuidas toimub kauba eest

tasumine?

Kauba eest tuleb tasuda eelnevalt pangalingi kaudu, kas siis Swedbankis või SEBs.

Kuidas toimub kauba kohaletoomine?

Kauba toimetab kohale G4S kuller või Netimarket.ee meeskond. Kohaletoomine maksab Tallinna piires 69 krooni, mis lisandub automaatselt arvele. Alates Tallinna piirist lisandub kohaletoomise tasule 7 kr/km. Tallinna piirist tuleb tasuda lisanduv summa kulleri kätte sularahas.

Kus kaup kokku pannakse?

Eesti suurima hulgifirma Kaupmees & KO hulgiladude ketis, mis tagab ka selle, et kaup on värske ja kvaliteetne.

Kui tihti vahetuvad teie firma tooted?

Meil on hetkel üleval 12 000 eri toote kõikidest kaubagrupidest, põhimõtteliselt igale maitsele midagi. Kaubad uuenevad vastavalt sellele, kui palju uusi tooteid turule tuleb – niipea kui tooted jõuavad näiteks Selveri lettidele, on need ka meil olemas. Kaupu on palju ning kindla toote leidmiseks on võimalik ka Netimarket.ee veebileheküljel kasutada otsingumootorit. Väga põnev on tootepuud sirvida neil inimestel, kes ka internetist tellides midagi uut ja huvitavat leida soovivad.

Milline on teie kliendibaas?

Meil on olemas püsikliendid, kes on nii koduperenaised kui ka kontoritöötajad. Hetkel domineerivad erakliendid, kuid tulevikus on plaan klientideks saada rohkem kontoreid, sest nad tellivad suuremates kogustes. Muidugi ootame igal ajal juurde uusi kliente.

Kuidas on majanduskriis mõjutanud teie ettevõtet?

Hetkel on maailmas küll keeruline seis, kuid püsiklientide olemasolule tuginedes pole majanduskriis meid hetkel mõjutanud. Kõik läheb tõusvas joones ning varsti hakkame seoses Netimarket.ee-ga tegelema ka uute projektidega.

Erakogu

Kuidas ehitada karjääri?

Ülane Vilumets

Mis vahe on töö ja karjääril? Töö maksab arved. Karjäär aga ei juhtu lihtsalt niisama. Karjäär nõuab planeerimist, eeskujusid ja juhendajaid ning väikestest klotsidest pigitasa suure pildi kokkupanekut. Iga töö võib olla üks nendest klotsidest, mis viib karjäärini, aga ei pruugi. Vaadates Uus Maasse tööle kandideerivate tudengite ja muidu noorte inimeste CVsid, tahaks mõnikord aega tagasi keerata ja lasta neil otsast peale alustada.

Kas praktikale või Soome ehitama?

Eestis on siiani olnud väga lihtne raha teenida, sest üleminekuajanduse ehitusbuumi ajal teenis näiteks ehitaja kohati rohkemgi kui kõrgharidusega spetsialist. Tudengi jaoks oli see ju hea uudis... Igasugune kogemus aga pole ilmtingimata väärtuslik kogemus. Edasi jõuda aitavad vaid vastavas valdkonnas vajalikud oskused. Kandideerides suhtlemisostkust nõudvale töökohale, ei ole tõstukijuhhi kursuste läbimisest just palju kasu. Ja kui laooperaatorina karjääri teha pole plaanis, siis võiks selle aja ja energia mujale investeerida.

Mõnikord on miinimumpalga eest tehtud praktika oma erialal tunduvalt väärtuslikum kui teenitud tuhanded. Majandustudengite väärtust tõstavad minu jaoks näiteks erinevates tudengiprojektides osalemine (AIESEC, Southwestern), seminaride korraldamine või tegevus üliõpilasomavalitsuses, mis kõik näitavad proaktiivsust ja projektijuhtimis- või suhtlemisostkust.

Maailmakuulus juhtimiskonsultant Stephen Covey on öelnud: „Start with the end in mind” (inglise k ‘alusta lõpust’). Ja kui sa ei tea, kuhu sa täpselt jõuda tahad, siis selgita see välja – kas siis maailmas ringi reisides või suheldes oma ala spetsialistidega.

Rohkem ei ole uhkem

Kiirelt CVsid sorteerides jääb tihti silma mõni muljetavaldav töökohtade nimekirj. Tundub, et kogemustega inimene... Lähemal vaatlusel võib aga selguda, et kaheksas kohas

töötanud kandidaat ise on vaid 22 aastat vana ning üheski nendest pole ta üle mõne kuu vastu pidanud. Kogemusi on küll palju, aga kas ka tulemusi? Tööandja silmis on selline ringihüppamine pigem ohumärk. Minu arvates ei saa näiteks paarikuulist müügitööd nimetada kogemuseks, vaid kokkupuuteks. Et mingis valdkonnas kogemusi saada ning edu saavutada, tuleks seal töötada vähemalt paar aastat. Kinnisarvavaldkonnas näiteks saab alles kahe aasta tööstaaži järel teha ära atesteerimiseksami, varem ei võeta jutulegi.

Paljudes erinevates firmades töötanud kandidaadist on väärtuslikum see, kes on kusagil assistendi või praktikandi staatusest spetsialistiks edasi arenenud. Võib-olla tasuks mõned mäetipud enne vallutada, kui suurema sissetuleku lootuses edasi joosta.

Lahkumise põhjus: töötasu sõltus tulemustest

Kahjuks ei ole ülaltoodu nali, vaid reaalne lõik ühe noormehe CVst, et selgitada eelmisest töökohast lahkumist. Meeldib see meile või mitte – müügitöö on turumajanduse alustala ning kandidaat, kes klientide võitmise ja hoidmise oskuse on omandanud, on kulda väärt. Eriti praegu vaatavad ettevõtted väga tähelepanelikult, milline on kandidaadi potentsiaal saavutada tulemusi – keegi ei taha ju oma meeskonda inimest, kes hakkab oma ebaedus süüdistama turusituatsiooni või majanduskeskkonda.

Õeldakse, et emotsionaalne intelligentsus mängib edu saavutamisel kohati tähtsamatki rolli kui IQ. Paljuleierdatud „teiste emotsioonide mõistmisest” on aga olulisem see EQ pool, mis algab igast inimesest endast – võime ebaedule vaatamata jätkata, oskus ennast motiveerida, innukus ja püsivus. Nende omadusteni viib aga ainult pidev harjutamine.

Elu on üks suur balansseerimine selle vahel, mida sa tegelikult tahad ning mida sa hetkel tahad. Kerge on leida n-ö uus väljakutse, kui parajasti käesolev katsumus liiga raskeks osutub. Hoopis tegijamad on aga need, kes selle raskuse oma elu suurimaks saavutuseks pööravad.

Ülane Vilumets.

Erakogu

Mis on AIESEC?

AIESEC on rahvusvaheline üliõpilasorganisatsioon, mis tegeleb noorte liidrite arendamisega juhtimise ja rahvusvahelise kogemuse kaudu ülemaailmselt juba aastast 1948, Eestis 1989. aastast. Nina kaasab meie võrgustik 100 riiki, 28 000 üliõpilast ja ligi miljonit organisatsiooni vilistlast. Igal aastal korraldab AIESEC üle 350 konverentsi, võimaldab enam kui 6500 noorel saada juhtimiskogemust ning 4400 noorel osaleda välispraktikaprogrammis.

Lisainfo: www.aiesec.ee

Millised on Southwesterni suvetöö karjäärivõimalused?

Madalamalt tasemelt kõrgemale liikumine ei toimu automaatselt – pärast suve lõpetamist valitakse välja need tublimad tudengid, keda järgmisel aastal tagasi oodatakse. Erinevatel tasemetel olevatele tudengitele on ette nähtud erinevad koolitused, kus õpetatakse juhtimist, organisatsioonikäitumist, lihvitakse motiveerimisostkust jmt. Sel viisil saavad tudengid oma erialale lisaks juba ülikooli ajal juhtimiskoolituse koos praktikaga.

Lisainfo: www.southwestern.ee

Ebsikas Euroopa Parlamendis

Viktoriya Epifanova

Anto Liivat on õppinud EBSis avalikku haldust ning hiljem jätkanud siin tööd õppejõuna. Hetkel on ta Eestimaa Rahvaliidu esinumber ning kandideerib Euroopa Parlamenti.

Miks valisid õpinguteks EBSi?

Kui ma keskkooli lõpetasin, olin avalik-õigusliku hariduse patrioot. Samuti oli idee arstiks saada, sest minu mõlemad vanemad on arstid. Viisin paberid üsna mitmesse kooli. Esimeseks eelistuseks oli muidugi Tartu Ülikool, kuhu ma sain ka ajalooteaduskonda sisse. Siis aga pakkus tollane EBSi rektor Olav Aarna, kellega koos ma Eesti Haridusfoorumi eestseisuse liige olin, et ma kaaluksin ka EBSi. Tõingi oma paberid siia ja käisin vestlusel ning selle tulemusena pakuti mulle võimalust tasuta õppida. Kuivõrd minu muud toimetamised olid samuti Tallinnas, mõtlesin, et tulen ja vaatan ühe aasta. Mulle hakkas siin nii meeldima, et otsustasingi jääda.

Miks just avalik haldus?

EBSi tulles ei kujutanud ma ennast ettevõtjana ette. Ma olen elus tegelenud üsna paljude kolmanda sektori organisatsioonide eestvedamisega, osalenud mitmesugustes kodanikualgatuse projektides ning mulle on tõtt-õelda juba õpilasesinduses tegutsemise ajast juhtimise ja riigihalduse temaatika sümpaatne olnud. Samuti on mul huvi olnud ka poliitilise ühiskonna juhtimise ja ajaloo vastu nii, et avaliku halduse õppesuund oli minu jaoks tõenäoliselt kõige loomulikum valik.

Enamik EBSi vilistlastest tegelevad siiski ettevõtlusega. Miks valisid poliitika?

Annika Aruoja

Kas uus Eesti esindaja Euroopa Parlamendis?

Need kaks asja ei välista teineteist selles mõttes, et ettevõtjana tegutsemise kogemus on kindlasti kasulik ka poliitika töös. Ennekõike just tänu ettevõtlikkuse kui mõtteviisi omandamisele, mis tähendab ise oma tegude eest vastutuse võtmise oskust ja suutlikkust. Teisalt aitab poliitilises sfääris tegutsemine mõista, kuidas ühiskond toimib ja millised on ühiskonnaelu korraldamise protsessid, ning seda kogemust on kindlasti võimalik ettevõtluses kasutada. Ma arvan, et aktiivne inimene võiks kindlasti ettevõtluses kätt proovida. Mina olen seda teinud ja olen seal palju õppinud. Samuti peaks iga inimene tundma moraalselt kohustust riigiasjade korraldamisel kaasa rääkida, iseasi, kas erakonna liikmena või

teiste kodanikuühenduste kaudu.

Miks hakkasid EBSis õppejõuks?

Minu kirm õpetamise vastu sai alguse juba keskkooli päevil. Olen juhtinud Eesti Õpilasesinduste Liitu ning tundsin, et minu kogemustest võiks ka teistel kasu olla. Hakkasime sõber Ivo Kivirannaga õpilasesindusi koolitama, millele lisandusid hiljem ka teised organisatsioonid, ettevõtted, riigiasutused. Õppetöö EBSis sai võimalikuks siis, kui omandasin lisaks mitteformaalsele haridusele ka õppejõu tööks vajaliku kvalifikatsiooni. Täienduskoolitus on minu jaoks kindlasti valdkond, kus soovin end teostada ja proovile panna.

Miks valisid parteidest just Rahvaliidu?

Ma arvan, et aktiivne inimene võiks kindlasti ettevõtluses kätt proovida.

ANTO LIIVAT

Nimi: Anto Liivat

Vanus: 26

Ebsis: õppejõud

Hobid: juhtimis- ja sotsiaalteaduste alane kirjandus, sport (murdmaasuusatamine, jalgpall, ekstreemsport), teater

Moto: „Second place is not an option.”

Rahvaliit on peaaegu kümne tuhande liikmega üks Eesti suuremaid erakondi. Mulle on eelkõige sümpaatne Rahvaliidu käsitlus Eestist kui tervikust. Olen ka üks Rahvaliidu programmi Hooliv Eesti kaasautoreid. Ma olen veendunud, et Eestis peab olema kõigil inimestel võimalikult hea elada ja seda olenemata elukohast. Teatud avalikud teenused peavad olema kättesaadavad nii linnas kui ka maal. Rahvaliit on kõige paremini regionaalselt esindatud erakond Eestis, mis tähendab, et kodu ja kodukohaga seotud küsimustes on inimesed just Rahvaliitu

kõige enam usaldanud. Mulle on sümpaatne selle erakonna nägemus Eesti tulevikust ja meil on suurepärane meeskond, kellega käsikäes töötame.

Millised eesmärgid sul endal Euroopa Parlamendiga seoses on?

Müü eesmärgid seal on seotud Eesti inimeste probleemide viimisega Euroopa Liidu tasandile, inimeste informeerimine Euroopa

Liidus toimuvast ja kaasamine diskussiooni. Kindlasti on oluline ka inimeste abistamine praktilistes küsimustes. Näiteks praeguses majandusolukorras väikeettevõtete toetamine Euroopa Liidu vahendite taotlemisel. Soovin olla saadik, kes on Eestis nähtav – Eesti inimeste esindaja Brüsselis, mitte vahel harva Euroopa Liidu esindaja Eestis.

Inimesed arvavad, et Eestil kui väikeriigil on Euroopas väikesed võimalused. Mida sellest arvad?

Euroopa Liit on tõepoolest suur süsteem ja paljude riikide kompromiss. See on ka sageli kauplemisel, veenmisel ja heal läbirääkimisoskusele põhinev kompromiss, aga kindlasti on võimalik seal oma huvide eest seista ka väikesel riigil. Kui Prantsusmaa jaoks on peaaegu kõik küsimused, mida Euroopa Liidu õigusloome protsess käsitleb, olulised, siis Eesti jaoks on neid küsimusi vähem, mis tähendab, et Eestil on üheksa vahetuskaarti prantslaste ühe vastu. Me peame Eesti kui väikeriigi eeliseid õppima paremini ära kasutama ja tõstma oma ametnike suutlikkust Euroopa Liidu otsustamisprotsessides osaleda. Kindlasti on tõde kuskil kahe vahel. Euroopa Parlamendi saadik ei ole küll jumalus, kes õnne päevapealt õuele toob, kuid ta ei ole ka tühi koht.

Millisena näed Eestit Euroopas tulevikus?

Ma näen Eestit tubli ja toimeka, külalishahke väikeriigina, mida iseloomustab regionaalne ja sotsiaalne tasakaalustatus. Ma soovin, et suudaksime Euroopa Liidus oma huvide ja vajaduste eest paremini seista, aga teha seda selliselt, et meist kui riigist ja meie ametnikest peetakse lugu. Nende kompetentsust ja asjatundlikkust hinnatakse ning seetõttu nendega ka arvestatakse.

Eestile keskendudes, kuidas suhtud praegusse poliitilisse olukorda siin. Milliseid uuendusi võiks sinu arvates läbi viia?

Ma olen seda meelt, et Eesti poliitikas tuleb anda võimalus uuele põlvkonnale. Poliitikas kaasärääkimiseks tuleb anda võimalus inimestele, kellel on kodanikuühenduste ja

Amika Aruoja

Imetlusväärne Anto.

kolmanda sektori organisatsioonides osalemise kogemus ning kes on harjunud ühiskonna väljakutseid lahendama nii-öelda „alt ülesse”, vastukaaluks nõukogudeaegsele „ülevalt alla” juhtimiskultuurile. Ma arvan, et Eesti poliitikas oleks vaja rohkem suutlikkust näha oma partei kitsast huvist kaugemale ja mõelda riigimehlikult. Samuti võiks kaaluda valimissüsteemi muutmist, et inimestel tekiks vahetum kontakt valitud saadikutega Riigikogus.

Kui rääkida noortest poliitikas, siis meedia on kajastanud seda pigem halvas valguses. Mida sellest arvad?

Poliitika on ülikonkurentsi valdkond ning iga uue konkurendi lisandumine tekitab ärevust. Ei ole mõistlik öelda, et me pole vana kaardiväega rahul, kuid noortele samuti võimalust ei anna. Noored peavad poliitikas osalema ning eelkõige peavad neid toetama ja juhendama. See tagab progressi ja järelkasvu.

Sa ütlesid, et erakonna liikmed peaksid oma partei sfäärist kaugemale nägema. Kuidas suhtud valimiskampaaniatesse ja lubadustesse?

Mina ei soovi anda lubadusi, mida ma ei ole suuteline täitma. Selliste lubaduste andmise asemel peaksime tegelikult rohkem mõtlema selle peale, kuidas inimesed ise saavad oma seisukohti sõnastada. Poliitikud sõnastavad tänapäeval hulga lubadusi ning inimeste ainsaks rolliks jääb nende lubaduste vahel valimine. Unustatakse aga, et inimestel võib samuti olla mõni hea idee, mida ellu viia. Selle vältimiseks olengi esimesena Eestis ellu kutsunud avaliku valimisplatvormi koostamise, kus inimesed saavad oma seisukohti juba valimisplatvormi koostamise faasis avaldada.

Mida soovivad ebsikatele?

Tehke läbimõeldud otsuseid ning olge iseseisvad. Olenemata sellest, millises eluvaldkonnas te ennast teostate, tehke seda samasuguse kire ja pühendumusega, nagu te töötaksite enda heaks. Säilitage isiksuslik autentsus ja väärikus ning juhinduge oma käitumises teatud väärtustest, mida te ise õigeks peate ja mille järgi te tahate, et teised inimesed teid hindaksid. Püüelge tarkuse poole, õppige iga päev midagi uut. ■

Kristiina Kägu

Minu ja Anto loos on mitmeid nii emotsionaalsel kui ka juriidilisel tasandil reguleeritud suhtevorme.

Seda enam julgen uhkusega väita, et Anto on minu jaoks eelkõige ja pärast kõike sõber. Siinkohal olgu öeldud, et sõpru on mul vähe ja need suhted ei sünni pelgalt aastaste tutvuste tulemusena, vaid selleks peab olema olnud erinevaid väljakutseid ja usaldusproove, mida Anto on mängleva kergusega läbinud. Ta on loomupäraselt lojaalne, eluterve maailmavaate ja arenenud empaatiavõimega mees.

Meeskonnas on ta innustav ja inspireeriv liider, kelle tähelepanekutega nõustumine või nendele oponentimine on nauditav elamus. On selge, et uppuvast paadist lahkub ta viimasena ja siiski on üks nendest, kes sukeldub paadile järele, et võimalusel ühes kõigega ikka kaldale ujuda.

Volitatud esindaja või töövõtjana orienteerub ta hästi, kes on tellija, klient, esindaja või valija. Kohati mulle tundub, et kokkulepetest kinnipidamine ja püstitatud eesmärkide ületamine (mitte pelgalt täitmine) on tema tegevusprotsessides ka isiklik alaeesmärk. Selle tohutu tempo juures, millega mees on ettevõtmisi

täidab, on olulisel kohal kvaliteet, milles ta järeleandmisi ei tee. Seega kui sa ta juba nõusse saad, siis võib olla kindel, et tegeva kohusetundega härrasmees garanteerib ka oodatud soorituse.

Laiemale avalikkusele pole ehk tema saavutused tänu vähestele meediatähelepanu ambitsioonile tuntud. Minu silmis lisabki väärikust tema printsiip, et pigem tehku seda mehe teod ise, mistõttu on talle pühendatud tunnustusavaldused jäänud pigem vastavate organisatsioonide autahvlitele. Eks sellepärast ta kõigis oma tegevusvaldkondades nii populaarne ongi, mis omakorda lubab tal ette võtta väljakutseid, et muuta ka ebapopulaarsed otsused kõigile mõistetavaks.

Tema karjäär poliitikas on meievahelises suhtes, humoorikas-iroonilises võtmes kõne all olnud aastaid, ent Anto otsus see tee aktiivses staatuses ette võtta ei ole mingi üllatus. Pigem kergendus, et taas üks kodanik, lähtuvalt oma isiklikust sotsiaalsest vastutusest ühiskonna ees, on seadmas uut poliitilist kvaliteedistandardit.

Teisisõnu tahaksin Antole pühendatud kiidulaulu kokku võtta kulunud käibefraasi interpretatsiooniga: ma olen Antoga juba luurel käinud ja teen seda võimaluse korral uuesti.

Kristelle Sööt

Anto Liivat ja Kristiina Kägu EBSI ÜE juhatuse valimisel 2007.

Faculty exchange is great!

Riina Koris

It is great that, in addition to students, lecturers and professors now are also part of the ERASMUS program and have the possibility to gain new, interesting and useful experiences in different European universities. In November 2008, I had the privilege to teach in the University of Ljubljana in Slovenia. I must admit that teaching- and student-wise I felt very much at home. I had the feeling that students are pretty similar in both EBS and the University of Ljubljana. Just like in my case study classes on branding here, I enjoyed their responsiveness, eagerness and enthusiasm also there. Thus, when in a classroom, the picture was not very different. In terms of the school, the faculty of economics there seemed by and large, to amount to just about

as large a volume of students as in EBS. Or so it seemed. The school itself was partly modern, partly outdated which, to be quite honest, greatly added to the feeling of homey and familiar. If I had to point out something which took me by surprise, I would say that by the time the clock struck (meaning it was time to start the class), I was just about the only one there. The students started to seep in through the door five or so minutes later and looked relatively surprised to see me there. The academic 15 minutes definitely applies there – both to the students and the lecturers. The funny thing was, however, that it applied also at the end of the class, which is exactly why students and lecturers do not arrive or leave when the clock strikes. This, nevertheless, seemed quite a minor detail,

something that everyone was used to and did not interfere with the quality of studies at all.

Ljubljana itself, I must say, is an adorable city. One which would remind you of any of the Astrid Lindgren books where streets run narrow and houses stand small, cute and colourful on both sides of the river. Regardless of weather, the inhabitants seem to make the most of the wonderful hang-out places there which seem to outnumber people. I have to admit that if I were a student now and were to choose a school and a city to study as an exchange student, Ljubljana and its university would definitely be among the first (if not the first) on the list.

At the beginning of February 2009 Sigrid Maasik, Head of International Admissions visited **IAE Aix –en –Provence Graduate School**, the same school was also visited in November 2008 by two our Vice-Rectors, Nicola Hijlkema and Heikki Päeva.

Two universities have decided to lounge a double degree programme for international MA students. EBS expects first students from France coming in already autumn 2009 and the first opportunity for EBS students to go to France should be available from

January 2010.

Aix-en-Provence is a beautiful town next to Marseille, it is known as town of water and town of art. About the programme more info will be available soon at www.ebs.ee

Visiting faculty in March:

- ◆ 23-27 February & 2-5 March – Vladimir Kolchanov, Andrey Kazakov, Russia - Doing Business in Russia
- ◆ 3-6 March - Rima Valentiejene, ISM, Lithuania - Sales and Advertising

- ◆ 5-8 March - Andreas Freytag, Friedrich Schiller University Jena, Germany - Corporate Governance
- ◆ 16 March – 3 April – William Moore, USA – Advanced Corporate Finance
- ◆ 25 March – 17 April – Alexander Creutzberg, Finland – Financial Intermediary; Introduction to Economic Analysis
- ◆ 30 March – 9 April – Dolf Tuinhout, the Netherlands - Logistics

Kolm küsimust Peeter Krossile

Kuidas tähistas EBSi personal Eesti riigi 91. sünnipäeva?

EBSi saalis toimus teemakohane aktus. Akadeemik professor Olav Aarna pidas päevakohase ettekande iseseisva Eesti riigi ajaloost. Juba kolmandat aastat järjest kuulutasime iseseisvuspäeva eel välja eelmise aasta EBSi Parima Teo.

2008. aasta EBSi Parimaks Teoks valiti EBSi doktoriõppele uue koolitusloa saamine. See tulemus on meie doktoriõppega seotud professorite kollektiivne saavutus. Kõige suurema panuse andsid sellesse protsessi teadusprorektor Ruth Alas ja õppeprorektor Heikki Päeva, keda tänati selle eest asjakohaste teenetepaatidega.

Tudengite muusikalise üllatustervituse edastasid aktusel osalejatele EBSi

tudengiesinduse uus juht Ikevald Rannap ja tema saatja Roland Tokko.

Huvitav on ka fakt, et aktuse algus langes hetkele, kui Andrus Veerpalu tuli Libereci 15 km klassika distantsil suusatamise maailmameistriks. See andis aktusele tõelise sünnipäevameeleolu.

Kuidas EBSil praeguses majandus-situatsioonis läheb?

Hästi. 2008. majandusaasta lõpetasime igati positiivselt. Nii käive kui ka kasum olid suuremad, kui aasta tagasi prognoosisime. Vaatamata keerulisele ajale majanduses tervikuna on meie jooksvad laekumised paremad kui eelmisel aastal. Kindlasti eristume selle poolest positiivselt mitmetest teistest Eesti organisatsioonidest. Avaldan

siinkohal tunnustust meie tudengitele, kes on maksedistsipliini väga hästi järginud.

Mida soovitate nendele tudengitele, kes praeguses majandussurutises võivad kaotada tööd?

Ülikooli juhtkonna sõnum meie tudengitele on, et EBS ei jäta teid praeguses majandussituatsioonis hätta. Kui keegi kaotab tööd või teie maksevõime halveneb teistel põhjustel, siis tulge ja arutame koos, kuidas edasi tegutseda. Ei ole põhjust jätta õpinguid katki ainult raha pärast, eriti olukorras, kus tööd ajutiselt ei ole ja aega on rohkem kui varem. Kindlasti leiame õpingute jätkamiseks sobiva lahenduse.

Erasmuse magistrandina Hispaanias

Annika Neumann

Tänapäeval on noorte seas väga populaarne reisimine ning uute paikade avastamine. Samuti on pea kõikide ülikoolide tudengitel võimalik minna ja proovida ise õppida ja elada Erasmuse vahetusüliõpilasena välismaal. Nii on läinud ka paljud ebsikad maid avastama.

Järgnev lugu on üsna põnev: oma elust ja õpingutest Madridis räägib meile Sandra Sersant. Sandra õpib EBSi magistriõppe 2. kursusel rahvusvahelist ärijuhtimist turunduse spetsialiseerumisega ja praegu on ta vahetusüliõpilane Madridis. See on Sandral esimene kord nii pikalt kodust ära olla, nii et lugu on eelkõige väga põnev ja kaasahaarav kõigile Hispaania-huvilistele ja samuti ka teistele tudengitele, kes veel mõtleavad, kuhu nad sooviksid välisõpingutele minna.

Missuguses ülikoolis sa Madridis õpid?

Ülikooli nimi on Universidad CEU San Pablo.

Millal läksid vahetusõpilaseks ja kui kauaks?

Läksin esialgu ainult 2008. aasta sügissemestriks. Täna olen aga siin... Vahepeal pikendasin oma aega ja õpin Madridis ka kevadsemestril. Madridi kasuks otsustasin puhta hispaania keele ja suurlinna melu järele janunedes. Olin kindel, et soovin vahetusaastat „ära kasutada” võõrkeele õppimiseks (inglise keel siia alla ei käi) ja kuna EBSis tegin bakalaureuse ajal Tiia-Maria nauditaval juhendamisel hispaania keelega otsa lahti, siis otsustasin seda edasi arendada. Loomulikult oli mul just nimelt selle keele vastu ka selline erilisem tõmme.

Kuidas harjusid sealse kultuuriga?

Kultuuriga harjun siiani! Aga EBS ei suuda kohati uskuda, et faksi või posti teel nendele dokumentide saatmine niivõrd aeganõudev protsess võib olla – on küll, kui selleks

Sandra koos teiste vahetusüliõpilastega.

eelnevalt kolmes kontoriruumis pead viibima, mis kõik eri aegadel lahti on ja pea alati siis, kui ise loengus pead viibima.

Kas erinevused Eestiga võrreldes on väga suured?

Erinevused on muidugi, kuid ma arvan, et need oleks suurend isegi siis, kui näiteks Rootsis õpiksin. Isegi Eestis avaliku ja eraülikooli vahel äkki? Ei ütle sekundiks, et midagi oleks siin nii valesti, et see Hispaania nautimisel kuidagi moodi takistuseks saaks. Juba paaril esimesel kuul said selgeks mõned kohalikud käitumisepärad, mida kindlasti endaga Eestisse kaasa püüan tuua. Samas olen mitmelt inimeselt kuulnud, et Madrid on nii omaette ning n-ö mittehispaanialik väga hästi toimiv üksus, et siin olles ei saa riigi üldelust ikka päris õiget pilti ette. Hispaania on üldse tegelikult väga killustunud ning piirkonniti erinev.

Kui kiiresti tekkisid uued tuttavad?

Uued tuttavad tekivad sellistes erioludes väga kiiresti. Lausa imestamapanevalt kiiresti ning ülilihtsatest situatsioonidest, kui pärast tagantjärele mõtlema hakata. Üsna alguses kujuneb ka selline oma punt, kellega koos ülimõnusaad hetki veedetakse. Erasmuse aja lõppedes tõeliselt lähedasteks jäävad aga nendest siiski vähesed. Siin eemal olles on nagu kõik emotsioonid võimendatud.

Kuidas harjusid keelega?

Võõraste keelekeskkonda prantsatamine on minu meelest jube põnev ja äge väljakutse. Ei saa öelda, et alguses koolis lihtne oleks olnud, aga seda kõike ju siia otsima tulingi! Naudin täiega seda rõõmu, mida päev-päevalt rohkem keelest arusaamine endaga kaasa toob.

Kuidas võrdled sealse koolis õppimist EBSis õppimisega?

Oi, siin oleks vaja pikalt kirjutada! Aga mulle meeldib EBSi puhul see, et õppejõud on ise meil tegijad ja räägivad meile oma tegemistest. Samuti olen Eestis väga harjunud nägema endast vanemaid kursakaaslasi, kellelt iga päev kuulen töömulleid. Siin sellist asja ei ole ega tule! Enne kool ja siis hiljem kunagi töö. Seetõttu natuke võõrkeha tunne, aga omamoodi värskendav! EBSis ei julgeks sellise tasemega ettevalmistatud presentatsioonidega klassi ette minna, millega siin osa eeldavad läbi saada. Õpilastel puudub ettekannete tegemise oskus ja kohati ka loogiline asjade seostamise võime.

Samas on siin superhäid õppejõude, kelle loengutes istuks kas või iga päev ja hommikust õhtuni – nii huvitav on! Ja kui Eestis räägime asjadest pigem Eesti kontekstis, siis siin aga maailma brändidest, st et igas loengus ei tooda korra EMTd näiteks – see suund mulle meeldib! Aga usun, et erilise võlu annab asjale ikka see, et õpe on võõrkeeles.

CEU puhul on väga hästi arendatud lisatasuta koolijärgsed tegevused. Valik on väga lai,

olgu siis tegu näiteks tennisetundide või veinikoolitusega.

Kas koduigatsus tekkis ka vahepeal?

Koduigatsus... pigem ei. Igatsus oma armsate inimeste, Eesti toidu ning ehtsa valge talve järele aga küll ja väga! Need kolm faktorit panid kõikvõimalikke skeeme välja mõtlema, mis kindlasti aitab nutikusvõime arengule kaasa.

Paljud arvavad, et erasmusena välismaale minnes ootab ees ainult lahe ja lõbus elu. On see tõsi?

Paljudes riikides/koolides olen kuulnud, et nii see on. Minu siinses ülikoolis aga ei tehta erasmustele mitte mingisugust hinnaalandust ega seata eritingimusi. Auditoriumi ees juba esimesel õppekuul ettekande tegemine tekitas keelebarjääri tõttu piisavalt ärevust. Kui keel juba suus, on kogu õppe- ning asjaajamisprotsess kindlasti mitu korda lihtsam. Tihti tuleb koolis veeta pikki päevi, kuna võtame aineid koos erinevate kursustega ja seetõttu on osa loengud hommikuti, osa õhtuti jne.

Kui palju on vaba aega? Mida teed tavaliselt vabal ajal?

Eks palju sõltub ka sellest, milliste eesmär-

kidega välismaale õppima minna. Mõni võtab vabamalt, mõne koduülikooli nõudmised on vabamad, mõni pingutab ja kulgeb pärast preemiaks mitu nädalat järjest tantsukingades. Ma ei ütle, et siin pidu ei ole – on ja kuidas veel (ja oi kui palju on siin kohti, kus auru välja lasta), aga isiklikult sätin nii, et ikka kooliasjad enne korras oleks. Vaba aja hulk sõltub loomulikult sellest, kui palju ning milliseid aineid võtta ja kuidas selle tulemusena tunniplaan välja näeb. Alguse kuudel kulub suur osa vabast ajast turistirõllile.

Millised on kõige väärtuslikumad kogemused, mida sa välismaal õppides saanud oled?

Ma olen endiselt siin, seega võib seda minult suvel uuesti küsida. Tegelikult olen siin juba nii mõndagi avastanud ja iseenda jaoks selgemaks saanud. Kindlasti olulisim on enda kallite inimeste väärtustamine iga päev ja iga hetk, mitte eestlaslikult *à la* kord kuus, kuna iga päev pole aega.

Paljud kindlasti ei julge vahetusõpilaseks minna, sest kardavad, et ei tule rahaga toime.

Rahateema on minu meelest ikka tohutult individuaalne, et seda siin ühe ebsika vaatevinklist kommenteerida. Erinevad elustandardid ning -viisid otsustavad siinkohal

Sandra Sersant kuningalossi pargis.

väga palju. Erasmuse programm on selle koha pealt hea valik, et siis on tagatud igakuine n-õ elamistoetus, kuigi Madridi krõbedate kinnisvarahindade puhul ei kata see mul isegi korteri üüri. Enamasti on siin hinnad ikka kallimad. Elamispind kallim, söök kallim (kui mitte süüa kiirtoitu ja sellelaadset). Odavam ja tänu suurele valikuvabadusele mitu korda mugavam on käia *high street* kaubamärkide poodides ostlemas. See siis nii väga mustvalgelt seletatuna.

Millega sa kõige rohkem rahule oled jäänud?

Sellega, et selle elumuutuse ette julgesin võtta ja terveks õppeaastaks jäin – lühem aeg oleks kas või ainult keeleõppe vaatevinklist olnud ülimalt mõttetu. Vahepeal Eestist eemal olla on hea ning taas kasutaksin siin sõna „värskendav“!

SOOVITUS SANDRALT: Soovitan soojalt kasutada võimalust õppida osa elust välismaal!

Kaheksa asja, mida pead tegema, enne kui saad madridlaseks:

- ◆ külasta Prado muuseumit,
- ◆ ostle Calle Fuencarral,
- ◆ söö *bocadillo de calamares*'t,
- ◆ mine teatrisse Gran Via,
- ◆ veeda õhtu El Retiros,
- ◆ vaata päikeseloojangut Templo de Debodol,
- ◆ pidutse Malasañas ja proovi *chocolate con churros*'t,
- ◆ pühapäeva hommikul võitle varestega El Rastros.

Koos Piretiga Parque del Retiros.

EBSi talvapäevad

20.-22. veebruaril toimusid Otepääl Marguse puhkekeskuses EBSi talvapäevad.

Fotode autor: Margus Press

vaata lähemalt www.ebsikas.ee/galerii.

Vabariigi aastapäeva lipuheiskamine

24. veebruari hommikul osalesid usinamad ebsikad Eesti Vabariigi aastapäeva lipuheiskamisel.

Fotode autor: Margus Press

Kuumade südamete öö

14. veebruaril toimus EBSi valentinpäevapidu "Kuumade südamete öö" klubis Moskva.

Eesmärk on lennata, mitte maanduda – „Red Bull Paper Wings” stardib nüüd!

Tuuli Jevstignejev
Red Bull Eesti

Paberlennukid tekitavad furoori üle maailma. Tuhanded piloodid, kümned finalistid ja 85 osalejamaad – kõigil eesmärk jõuda „Red Bull Paper Wings 2009” finaali Austrias. Osaleda saab kolmes alagrupis: pikim õhulend, kõige kauem õhus püsiv lend ning akrobaatika.

Paberlennukite võistluse dimensioonid on lühikese ajaga kahekordistunud. Aastal 2006 võttis võistlusest osa 49 riiki, see on poole vähem kui aastal 2009. Red Bull on esindatud 150 riigis üle maailma, seega kui nii edasi läheb, võib mõne aasta pärast oodata juba täielikku ülemaailmset paberlennukite invasiooni.

Paberlennuk on enam kui lihtsalt kokkuvolditud paberileht

Uskuge või mitte, aga just nimelt paberlennukid on päris lennukite prototüübid ning isegi tänapäeval murravad füüsikud ning arhitektid pead, kuidas leiutada parimat aerodünaamilist konsensust just nendesamadest vaiksete liuglejate abil.

Maailmarekord pikima õhulennu kategoorias on vapustavad 27,6 sekundit. Pikim vahemaa, mille lihtne paberist volditud lennuk on läbinud, on seniajani 63,19 meetrit – see vahemaa on muide pikem kui vendade Wrightide esimene õhulennukatsetus!

Eestis toimub „Red Bull Paper Wings” esimest korda.

Kvalifikatsioonid toimuvad:

11. märtsil Tartu Ülikooli Spordihoones
14. märtsil Tallinna Kalevi Spordihallis

Ülemaailmne finaalvõistlus Salzburgis toimub 1.–2. mail.

Tule osalema ja anna endale tiitlit!

Erakogu

Tule lennutama!

Lennukid lendavad 85 riigis üle maailma

„Red Bull Paper Wings” stardib ülikoolides üle maailma, kokku 85 riigis. Paberlennukite võistlusest peaks osa võtma igaüks, kellel on väiksempi huvi lendamise või tehnoloogia vastu. Võistlusele registreerida on imelihtne, kõik vajaliku leiab veebilehelt www.redbullpaperwings.com.

Lendamisel on kolm alagruppi: pikim distants, kõige kauem õhus püsiv lennuk ning akrobaatika. Iga alagrupi parimad piloodid võidavad piletid päris lennukile, mis transpordib nad ülemaailmsele finaalvõistlusele Salzburgi, helilooja Wolfgang Amadeus Mozarti sünnikohta. Finaalvõistlus toimub legendaarses Hangar 7-s (www.hangar-7.com), kus on eksponeeritud kõik Red Bulli lennukid, helikopterid, vormelid ja muud imemasinad.

Paberlennukid on nagu putukad

Ken Blackburn on mees, kelle käes on alates 1998. aastast Guinnessi rekordiraamatu kõige kauem õhus püsivad paberlennuki tulemus. Tema rekord on vapustavad 27,6 sekundit ning 2009. aastal on ta RBPW finaali žüriis. Ken töötab USA Air Force’i insenerina ning tema eriülesanne on uuendada ja täiustada väikelelennukeid. Keni sõnul on paberlennukid

nagu putukad ning tema ammutas oma võidulennuki tarbeks inspiratsiooni just putukatiibadest.

Lisaks Ken Blackburnile sõidavad finaali kohale RBPW praegused rekordihoidjad: Diniz Nunes Brasiiliast (kõige kauem õhus püsivad lennuk), Jovica Kozlica Horvaatiast (pikim distants) ja Sagi Volniasky Iisraelist (akrobaatika). Nemad said automaatselt finaalvõistlusele edasi.

Teadmine, kuidas paberilehest õigesti voltida, on kõige olulisem oskus selleks, et „Red Bull Paper Wingsist” osa võtta. Muuta lihtne väike paberileheke kõrgtehnoloogiliseks lennukiks on kõike muud kui imelihtne ülesanne.

Anna endale tiivad

Registreerimine on väga lihtne. Mine veebilehele www.redbullpaperwings.com, klõpsa lingile „osalejad” ja pane ennast kirja. Koostöös EBSiga toimuvad Eestis kaks kvalifikatsioonivõistlust, mille parimad sõidavad Austriasse finaali.

Ainult ühe paberileheke, rohkete ideede, tugevate ja oskuslike käte ning tervisliku doosi idealismiga võid sa minna spordi ajalukku. Tegevus, mida harrastati iidsetes Hiinas, on läbinud pika tee, et tuua kokku paberlennuki fännid üle kogu maailma, võistlemaks „Red Bull Paper Wingsi” maailmameistri tiitli nimel.

Tudengiristsõna

✓	Hollender	V.-Kreeka teadlane, nõguspeegli väidetav leiutaja	Sültjas mass	International Bacca-laureate	Vusserdis	Värsisene paus	Ehk	Rott (inglise k.)	 <p>ÕPPIMINE ON TÕESTI VÄSITAV JA KA TEGEVUS</p>											
Teaduslik kraad																				
Kreeka allmaailm							Veregrupp 3 x täht													
USA räppar ... Cube				Tudengile kasulik jook Maasse löödud kepp																
Maletaja								International ... of Students												
Raadio-instituut			Segane Metafoonia						Lahusti	Noot	Papagoi	USA linn	... ja vasemba	...paat (purjepaat)						
✓	VASTUS Värvipimedus	●	●	●	●	●	Tuimastus Tallsõiduk													
Saksa mark				VASTUS Mäginiitude rohtaim	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						
Näitleja						Spoor Hammustatav suutäis				Suge, idu Juudiliikumise liige										
*Kuningas ... (W. Shakes-peare)					Naisenimi Üleskutse						Mõla Inglise k. eessõna									
Hiidlane								Tessatin Kius					Tesla ... er orbi							
Oxygen		...mamsel (masina- kirjutaja) Enda-, oma-					...! Valvell Tähtkuju							Automark						
Nikkel			Suruõhu- kamber all- veetöödeks Aga								Varras Prantsuse münt									
Täiuslik (inglise k.)						Õndsalik ...-kaart						Bioloogia Instituut forte								
Assüüria kuujumal				Keelatud ... (Pekingis) Tonn					Pealinn Euroopas Null											
Lühend matemaatilise tõestuse järel					Jää- purjekas			Juhmard												

Võida EBSi veiniavaja!

Kõigi ristsõna õige vastuse saatjate vahel läheb loosi EBSi logoga veiniavaja!

Õiged vastused palume saata meiliaadressile maarja.manne@ebs.ee hiljemalt 25. märtsiks käesoleval aastal. Koos vastusega pange kirja ka oma nimi, kursus ja telefoninumber.

Võitja selgitame välja 1. aprilliks ja võtame temaga ise ühendust.

EESTI RAHVA RISTSÕNAD
RISTIK

ÖÖTURNIIR

**Esimene EBS'i öine tenniseturniir
14. märts - laupäev vastu pühapäeva**

täpsem info plakatitelt ja www.ebsikas.ee